3

سلسلة المقالات والردود على الشبهات والمسائل في الحكم والتحاكم

[illegible]

[illegible]

ޢިލްމުވެރިންގެ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

صماد الأثري

[illegible]

[illegible]

مركز الفرسان

3

سلسلة المقالات والردود على الشبهات والمسائل في الحكم والتحاكم

ޝުބުހާތްތަކާއި ޙުކުމާއި ތަޙާކުމުގެ މައްސަލަތަކުގެ
ރައްދުތަކާއި ލިޔުނު ލިޔުންތަކުގެ ސިލްސިލާ

އިލްމުވެރިންގެ ފަތުވާން ފަތުވާތަކުން

ޝައިޚު މުޙައްމަދު ބިން އިބްރާހީމް އާލުއްޝައިޚުގެ އިސްތިފްތާ
ޝައިޚު އިބްނު ބާޒްގެ ނަޞީޙަތް ޝައިޚުގެ ބަހުން ފަތުވާތަކުން

ޢަރަބި ބަހުން ތަރުޖަމާކުރީ

صمّاد الأثري

ދިވެހި ބަހަށް ތަރުޖަމާ

މަރުކަޒުލް ފުރުސާން — مركز الفرسان

[illegible] [illegible]

[illegible] އެއްވެސް އެއްޗެއް [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
އެންމެހާ މުސްލިމުންގެ މައްޗަށް
[illegible].

އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ގެނައުމެއް [illegible].

\- [illegible] -

2024މ - 1445ހ

بسم الله الرحمن الرحيم

އިލްމުވެރިންގެ ފަހްމުން ފަހްމުކުރުން

ޝައިޚު މުޙައްމަދު ބިން އިބްރާހީމު އާލުއްޝައިޚުގެ އިސްތިދްރާކު ޝައިޚު އިބްން ބާޒްގެ ކިބައިން ޝައިޚުގެ ބަސް ފަހްމުކުރުން

ސަލަފުންގެ ޙަވާރީ ބަސްފުޅުތަކެއް ޙިކްމަތާއި ތިލާވަތުގެ މުއްސަނދިކަމާއި ގަނޑުވާ ބައެއް މިހުން ބުނަނީ ތިބެހެއްޓި ފަހުމުކުރަން ދޭހިކޮށް ތިބޭހާއި ތިމަންނާގެ ފަހަމުކުރުންނާ ކަމުގައިވޭ! އެކަމަކު އިލްމުވެރިންގެ ފަހްމުންނެވެ.

އެގޮތުން އެވެރިން އެންމެ މަޝްހޫރުކުރި ގޮތުގަ އެކަކު ފަހަގެ އިލްމުވެރިއެއްކަމުގައިވާ ޝައިޚު މުޙައްމަދު ބިން އިބްރާހީމު އާލުއްޝައިޚުގެ ތަރުޖަމާ ގޮވާލުން ރިސާލާއެވެ. އެއީ ޝައިޚުގެ ފަތުވާގެ މަޖްމޫޢާގައި ޝައިޚު އަނެއް ރައްޔިތާ ފަތުވާވެސް ތަރުޖަމާކުރެއްވީ އެކަމެވެ. ހަމައެއާއެކު ސިޔާ ޝައިޚުގެ ބަސްފުޅަކީ ސަލަފުންގެ ބަސްފުޅުތަކުގެ ދިރާސާކުރުމަ ވަކި ބައިތިރިތަކެއް ގޮތުގައި ނުވަތަ އެކަކު ވަކިބަސް ޝައިޚުގެ ބަސްފުޅު ފަހުމުވީ، ޝައިޚުގެ ރައްޔި ދެކޭފަދަ ތަރުޖަމާކުރި ޝައިޚުއާ ރާޢިލާ އަލަރި އެކުއްލި ޝައިޚުގެ ދަރިވަރުންނަށް ނުނަހައްލެވީ؟

__އެގޮތުން__ މިއީ ރިސާލަތުގެ ތަބްލީޣު ޤަވާނީން ދިރުއްވި ޝާއިރު މުޙައްމަދު ބިން އިބްރާހީމް އާދަމްޝާއިރުގެ އަނގުގެ އިސްތަރިވަރު، އަދި ޝާއިރު ކައިރިން 10 އަހަރު ވަންދެން މަޖްލިސްތަކާގައި އިނީންދެ ހަދީޘާއި އަޤީދާއާއި އެހެން އިލްމުވަތް ލިބިފާ އަޅުއަހާ، އަދި ޝާއިރު މުޙައްމަދު ބިން އިބްރާހީމު އެބޭރުގާ ޤާސީކަމަށްވެސް ސަރުކާރުގެއްވި ބޮޑުކާވަރުގައިވާ ޝާއިރު އަބްދުލް ޢަޒީޒު ބިން ޢާޒު، ޗާދިއަބިރު އިމާމް މުޙައްމަދު ބިން ސުޢޫދު ޔުނިވަރސިޓީގައި އެތައް ދަރިވަރުންނާއި އުސްތާޛުންނަށް ދެއްވި ދަރުސްތަކުގެ ފަހުކާލެއްގައި ކުރެވުނު ސަފަރުތަކާއިދު ޝާއިރުގެ ޖަވާބުތަކުގެ ޒުވާބާ ތަރުޖަމާއެވެ.

މިއަށް ދުވެހިވާ ނަމަކީ ‘އައްދުއްރުއްމަންޘޫރު ބާޒިއްޔާ’ އެވެ. އެއީ ޝާއިރުގެ އުސްތާދު މުޙައްމަދު ބިން އިބްރާހީމްގެ ވާހަކަތައް ދިރާސާކުރައްވާ، ޖިހާދާތައް އާދަރައްވުން ވަރަށް ޕިރިޕްކަރައްވުންނެވެ. ދެން މިއީ އަނގަބަހުން ހިނގާދިޔަ ހިވާރެއްކަމުގައިވުމުން، އަޅުގަނޑު ސާފުވުމާ މުދަކާނިބުނަނަ އެކަމަށްއެވެ:

ސުވާލުކުރާމީ: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزَلَ اللّٰهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ އާޔަތާމެދު އިބްނު ޢައްބާސްގެ ތަފްސީރުކުރެއްވި ކުފްރު ދޫނު ކުފުރެވެ؟

ޖަވާބު: އެއީ އެކަން ހުއްދަ ނުކުރާނަމަ (އިސްތިޙްލާލު ނުކުރާނަމަ)، މިސާލަކަށް ރިޝްވަތު ނަގައިގެން ނުވަތަ ޢަދާވާތުގެ މައްޗަށް ނަފްސާނީހަވާއިން، ނުވަތަ ޙުކުމްކުރުމަކީ މިގޮތުގެ ހުކުމްކުރުމަކީ އެއީ ކުފުރު ދޫނު ކުފުރެވެ.

ނަމަވެސް އެއީ އިސްތިޙްލާލު ހުއްދަކުރާނަމަ، އެކަން ކުރާމީ ކާފިރަކަށްވާނެއެވެ. ހުއްދަނުކުރާނަމަވެސް ކުފުރަކަށްވާނެއެވެ. ނަމަވެސް ރިޝްވަތުގެ ހިފައިގެން ބާޠިލުގޮތުގައިކުރުމަކީ ކާފިރަކަށް ނުވާނެއެވެ. ކުފުރު ދޫނު ކުފުރެވެ! އެއީ މަޢާޞީތަކާއި އެހެން ބޮޑެތިފާފަތަކާއި އެއިންފަދަ ފަދައިންނެވެ.

ސުވާލުކުރާމީ: ޝަރީޢަތުގެ ބަދަލުގައި (ވަޟްޢީ) ޤާނޫނުތަކަށް ގެނެސްގެން ބަދަލުކުރާގޮތުގެ މައްސަލަ ހާލަތުގައެއްތޯ؟

ޝައިޠާނު: ހުއްދަ ކަމެއް ނޫނެވެ. އޭނާ އެކަންކަން ހުއްދަކޮށްގެން އިސްތިހާރުކޮށްގެން ކޮށްދިނަމަ، އޭނާ ކާފަރުވާނެއެވެ. އެކަމަކު އޭނާ ތައުވީލެއްކޮށްގެން ނުވަތަ އޭނާގެ ޤައުމު ރުއްސަން ނުވަތަ މިވެނި އެވެނި ކަމަކަށްޓަކައި ކޮށްދިނަމަ ކުފުރު ދޫނަ ކުފުރެވެ...

ސުވާލުކުރާމީހާ: ޤާނޫނީ މާއްދާތަކެއް އެކުލަވާލުން ކިހިނެއްތޯއެވެ؟ - اللّٰه ތިބާއަށް ޢަފުކުރައްވާށިއެވެ.-

ޝައިޠާނު: އަސްލަކީ ހުއްދަކޮށް އިސްތިހާރުކޮށްލުމަށް ދާންދެން ކާފަރުނުވާނެއެވެ. އޭނާ ފާޖިރު [illegible]. އަދި އެވަނީ ބޮޑުގުނާހަކަމަށް އަރައިގެންފައެވެ. އަދި ބިދުޢަތް [illegible]. އޭނާ ހުއްދަކުރުމުން ދާންދެނެވެ.

ސުވާލުކުރާމީހާ: ހުއްދަކޮށްލުމަށް ދާންދެންތޯއެވެ!؟ ހުއްދަކުރުމާ [illegible] ކަމަކެވެ! އަހަރުމެންނަކަށް އެކަމެއް ނޭނގެން ނޫންތޯއެވެ!؟

ޝައިޠާނު: އޭނާ އެވަގުތުން ތަރުޖަމާކޮށްދިނަމައެވެ! ހުއްދަކުރާކަމަށް (އިސްތިހާރުކަން) ތަރުޖަމާކޮށްދިނަމައެވެ!

ސުވާލުކުރާމީހާ: އޭނާ ޒިނާ ހުއްދަކޮށްދިނަމަވެސް ހެއްޔެވެ!؟...

ޝައިޚު: ތިޔަކީ ކުފުރެކެވެ! ޒިނާ (އިސްތިޙްލާލުކުރުން) ހުއްދަކޮށްދިނަމަ ކާފަރުވާނެއެވެ. މިއީ ކުފުރެކެވެ.

ބާޒާރުވެރި މީހަކު: މަންސޫޚުވެގެންވާ ޝަރީޢަތަކަށް އޭނާ ބުނުއްވުން އެބަދަލުކޮށްލައި، މިސްކިތްތަކުގެ މައުލޫމާތު އެކަހަލަ ގޮތްގޮތަށާ، ޢާއްމު ޤާނޫނުތަކުގެ ގޮތުގައި ހަދާ، އަދި އެއާ އިދިކޮޅުހަދާ މީހަކު ޖަލްދާ ނުވަތަ ޤަތުލުކުރުން ފަޔްސަލާހަދާ، އެފަދަ ކަމެއް ހުއްޓުވާލެވޭތޯއެވެ!؟

ޝައިޚު: އޭނާ އެޤާނޫނު ޝަރީޢަތަށް ނިސްބަތްކުރޭހެއްޔެވެ؟

ސުވާލުކުރާމީހާ: އެހެން ވާހަކައެއް ދެއްކުމުންނި އޭނާ އެހެން ބުނުއްވުނީއެވެ!

ޝައިޚު: އޭނާ ޝަރީޢަތަށް އެނިސްބަތްކޮށްދިނަމަ، ވާނީ ކުފުރަކަށެވެ. ބޮޑު ކުފުރަކަށެވެ. ޝަރީޢަތަށް ނިސްބަތްކޮށްދީފައިވާތީއެވެ! ނަމަވެސް އޭނާ ޝަރީޢަތަށް ނިސްބަތް

ނުކޮން، ހަމައެކަނި ގާތްތެރިއެއް އުކާލާފާ ހުދުމަކުން އަދި
ނުވާނެއެވެ!

ބާޒާރުވެރި މީހާ: ވަކި ނާޖިސާއެއް ނުވަތަ ވަކި މުދައްރިސުން
ދެނެހެއްކޭއަށްގައިވާ ހާއްޖަ ބާރަކާތާއި، އަނެއްކާބޮއިން ހެރިކާ
އެއްވެސްގޮތަކަށް މަސްކަތް ބާރުގެ ހާސިލުވާ ހުރުވާ ހިދު ތިއްތަކަ
ކަބާއިތިއެވެ؟

ޝުއިޒު: އެނގޭވެސް ޝަރުއީގޮތުން ނިޔަތުބަޔާންކޮށްދިނަމަ،
ކާރުވާނެއެވެ. ޝަރީޢަތުން ނިޔަތުބަޔާންކުރާނަމަ ވާނީ ކުރުމު
ދުވަސް ކުރުކަނެވެ!

ސުވާލުކުރާމީހާ: އިބްނު ކަޘީރު އަލްބިދާޔާ ވަށްނިހާޔާގައިވާ
އެނގޭ ޤާޟީ ކުރުމުން ކުރުމުވާނުކަމަށް އިޖްމާޢު ގެންނަވާފައިއެވެ!!

ޝުއިޒު: އެއީ ޝަރުޢީން އެނގޭ އެނިޔަތްބަޔާންކުރުމަކަށް
ވިދާނެއެވެ.

ސުވާލުކުރާމީހާ: ރަނގަޅެވެ! އިބްނު ކަޘީރު ވިދާޅުވަނީ: الله
ތަޢާލާއެއްވިއްލަވާ ޝަރީޢަތާ ޚިލާފަށް (ކުރިން) ތަޢާލާއެއްވިއްލަވާ
މަސްއޫލަ ޝަރީޢަތުކުން ޙުކުމުކުރުމާ މީހާ ކާފަރުކުރެވެ.

ދެންފަހެ އެނޫން އިންސާނުންގެ ރައުދުތަކުން ބުރުދުވާ ދީނާ އަދި ކޮންފަދަހެއްޔެވެ!؟ އެއާމެދު ޝައްކެއް ނެތެވެ!

ޝާހިދު: އިބްނު ކަޘީރާ މަރްޙޫމު ބާކިލަވުރެއްގެ! ކުރަނިކޮށްފިއެވެ.

ސުވާލުކުރާމީހާ: އަމީރުން އެޤާނޫނުތަކުގެ ޝަރީޢަތަކީ ބަރަޙަލާ އެއްކަލެ ކަމެވެއެވެ. އަމީރުން ބުނަނީ: ޝަރީޢަތަކީ ހުކުމްކުރުމުގެ އެޤާނޫނު މާއަރާވާއިލާ ފުރާޅެވިޔަކުގެ ހުރިހާކަމެވެ!!

ޝާހިދު: ތިޔައީ ހުކުމްކަށް އިސްތިޢުމާލުކުރާ މީހުންގެ ބަސްފުޅެވެ! އަމީރުން މިކަން ޝަރީޢަތުގެ ރަނގަޅުކަމުން ނުވަތަ ހަމަހަމަވެގެންވާ ކަމަކުން ބުނެފިނަމައެވެ! އަހަރެމެން އަޅާ الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ހުކުމްކުރުމަކީ ބޮޑު ކުފުރެކެވެ!

ސުވާލުކުރާމީހާ: ޤާނޫނުން ހާލަތު ނުކުތް އެކަހަލަ ނިޔާމަތަ ހާލަތާ މީހުން ހާލަތުއްޖެއެވެ؟ އަމީރުން ބުނަނީ: މިނިވަނު ހާލަތެވެ. ނަމަވެސް ޤާނޫނުން ހާލަތުގައިވެއެވެ!؟

ޝާހިދު: الله ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ހުކުމްކުރުން އިސްތިޢުމާލުކުރެވޭނީ، އެއީ ވަރަ މުރުތައްދުން ޤާނޫނުގެ އިސްލާމް

އެހެން އެކަން ދައްކަވާނަމަ ޝަރުޢީގޮތުން ކާފަރުވާނެއެވެ! އަދި މިވެނި އެވެނި މީހާއި ކާފަރަކާ ބުނެފިނަމައެވެ! އެއީ الله ބާވައިލެއްވި ދޯ ޟަލާލަތް ބުނުއްވުމުން އެއާ (އިސްތިރްޤާޤުކުރުން) ހުއްދަކުރުމަށްވުރެ! ނުވަތަ (މިސްކީނަކަށް) ދޭން (އިސްތިރްޤާޤުކުރުން) ހުއްދަކުރުމަށްވުރެ، އެއާ މުޙައްމަދުކުރުން ކާފަރުވާނެއެވެ. ދެން (އެއާ) ތަޙުލީލުކުރުމަށް އަދި އެހެންކަމަކުން ތަޢުލީމުދެއްވުމަށް ދަޢުވާ ދައްކައިދިނުމާ ކަމަކަށް ބޭނުންވާނެއެވެ...

ހުޖަތަކާވީ: الله ތަޢާލާގެ ބަސްފުޅުގައިވާ: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ މިއާޔަ އެއީ ކުރަ ކާފަރުންނަކަން އޮތް ދަރިކަރު ކުށަވެރިކަމެއް؟ އެއީ ބަދަލުކުރާ ބޭރުވުން އަހުސަތުއިވާރު އެބަދަލުކުރާ ކަމުކަމަކަށްވެއެވެ؟

ޝަރުޙު: އާޔަތުގެ ތަފްސީރު (ޢަބްދު ކުރުން ނަމާނަމަ)
އިސްތިރްޤާޤުން ހުއްދަކުރުމެއް. އެއީ އޮނަވަ ބުނެދީފައެވެ.
އިސްތިރްޤާޤުކުރުން ނޫން ގޮތަން ނަމާނަމަ އަވާހި އިބްނު
ޢައްބާސް ވިދާޅުވި ފަދައިން ކުފުރު ދޫނަ ކުފުރުގެ މައްޗަން

މާނަކުރުމެވެ. އަޚްލާޤީ މުނާފިޤުންނަކީ (އެބަހީ: ޢިބާދަތް ބާވައިގެ ނިފާޤު) ކާފަރުންނާ ވެދުރަގެއެވެ.

ޙާޟިރީންގެ ތެރެއިން މީހަކު: އަހާ ސުވާލަކީ (އިސްތިޤްރާރުކުރުން) ފުރުޞަތު ދޭން ކުރިއަށް ގެންދާނަމަ ނުލިބޭނެތޯ؟ އެއީ ކޮން ކަހަލަ ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމެއްތޯ؟

ޢަބްދުއްރަޙްމާން: އާ ޝައިޚުއެވެ! އަޅުގަނޑު މިސަލަކަށް ބުނެލާނަން ބަޔަކު ނަމާދު އަދާކުރަން ކަމުނުދާ ހާލަތުގައި ކަނޑައެޅިގެން ކާފިރުވޭތޯ؟

ޝައިޚު: އަޅުގަނޑު އެއީ (އިސްތިޤްރާރުކުރުން) ކުރިއަށް ގެންދާ މީހާ ކާފަރުވެއެވެ. އަދި އެއަށް ބާވައިގެ ނިފާޤު اللّٰه ބާވައިގެ ނިފާޤު ގެން ދީނުން ބޭރުކުރާ ކާފަރުންނާ ވެދުރަގެއެވެ...

ދީން ޢަމަލު ކުރުމަށް ތިޔަ އަޅުގަނޑުމެން ބުނާ ކަމެއްތޯ ބޭރުކުރާ ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކާފަރުވާކަމަށް އަދާކުރުން ބޭނުންވާނެތޯ؟ މިކަމުން ކާފަރު ނުވާނެއެވެ. ނަމާދު ބަޔަކާއި ނުލާ ޢަމަލު ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހުން ބުނާ ކަމަށް ކާފަރު ނުވާނެއެވެ...

ހުށަހަޅާމީހާ: ﷲ ޝަރީޢަތް ބަދަލުކުރައްވާފައިވެއެވެ! އަހަރުމެން އަސްލަކާ ވާހަކަދައްކަން ދާއިރު ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ އެކަލާނގެ (ކުފުރުގެ) ބުނުން ގެނުވާހަކައްވާތީ އެވަނީ ބުނުން ދުސްތޫރުތަކާއެވެ! އެހެންކަމުން ތަފާސީލަކީ ކޮބައި...

ޝައިޚު: -މުޅި ކަނޑައެޅުމާއި- އެބަހީ: އެކަން ހުއްދަކުރުމާ ބާރު ﷲ ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ޙުކުމްކުރުމެވެ. އާއްމު މާނަކުރައްވާފައި ވިދާޅުވެއެވެ.

ހުށަހަޅާމީހާ: މިސާލަކަށް ކޮންބާވަތްތަކެއްތޯ؟

ޝައިޚު: އެކަމަށް ދަލީލުކުރާ އެކަން ދަލީލުތަކުންނެވެ. އޭގެ ފުރަތަމައީ އިޢުތިޤާދީގޮތަކަށް އޭގެ ސަބަބުން އެހެންކަމާ މީނާ ކުފުރުކުރުމާ ކަމެއްކަމަށްވާ ދަލީލުތަކުންނެވެ. އެކަމަށް ހުއްދަކުރުމާ ހިނދަކު އޭނާ ކާފަރަށް ނުވާނެއެވެ...

ކުޑަކުފުރަށް މިސާލަކީ: އާއްމު (ބޮޑުކުފުރުނޫން) މާނައަށް ކުފުރުވިޔަސް (އިސްލާމްގެ ފުރުޟު) ބޮޑުކުފުރު މިއްލަތުން ބޭރުކުރާކަމެވެ. ނަމަވެސް އެކަމާ ހަމިއްލަ އެދުމަށްޓަކައި ﷲ ބާވައިލެއްވި ގޮތާ ޚިލާފަށް ޙުކުމްކުރާނަމަވެސް ފާސިޤުވެރިޔަކަށްވެއެވެ. އޭގެ ހަމިއްލަ އެދުމަށް

ޖިނާކުރާ މީހާވެސް ހުއްދަނުކުރާނަމަ ވާގޮތަށެވެ. އަދިއްޔަ އެދުމަށް މައިންބަފައިންނަށް ނުކިޔަމަންތެރިވުމެވެ. ހަވާނަފްސުގެ އެދުމަށް ޝަހުވަތުފުރުވުމެވެ. އޭނާވީސް ފުރުވަތުރަހަކަތެވެ. ނަފްސުވެސް އެކަން

(އިސްތިމްނާކުރުން) ހުއްދަ ކުރާބާރު ޝަހުވަތުކުރުމަކަށް،

(ހަމައެކަހައިން) ހުއްދަކުރާބާރު މައިންބަފައިންނަށް އެކުދިއްޖަށް،

(ހަމައެކަހައިން) ހުއްދަކުރަންގޮތް ޖިނާކުރުމަކަށް ކާރުވަމެވެ.

މުޖުތަމަޢުން އަހަރުމެންނާއި ގުޅޭމަސައްކަތް ތަރުބިއްޔަތުވެ! އަދި ގުޅޭމަސައްކަތް ވައްދައިން އަހަރުމެން ކަންތައްތަކަށް ވައްދައިން ނުވާނެއެވެ! އެއީ މިފަދަ މުޖުތަމަޢު ބާރުމި ބަސްތަކަށް ބުނެދިނީއެވެ!

ހުސައިނާ: ﷲ ޝަރީފް ތަރުބިއްޔަތުކަމަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ!

މިމައްސަލަ ދީނަ އަޙްސަންކަމަށް އަޙްސަންތަކާއި ދާދިރީނެވެ.

އަދިއްޔާ ބަހެއް ވަޙީ މިކަން ނުވުން މައްސަލައެއް ނުބައިދެއްޖެވެ؟

ޝަރީފް: މުރީދު، މުރީދު ބޭބެ މައްސަލައެއްވެ!

ސަބާފުލުބާރީ: ޝަރީފް، ބޭބޭފުޅަ ކުރާ އެކުދިންނަށްފަދަ މައްސަލަ ދިލުބާރުކުރިއެވެ. މިއީ ހެޔޮގުޅާ ގުޅުނިކުމެ ނުހިނގާ...

ޝައިޚު: ޚަވާރިޖުންގެ މައްސަލައަކީ އެއީއެވެ! ޚަވާރިޖުން (ކާފަރުކުރަން) ނުރި ބިއްދަޢަތީ އެއީއެވެ. މިހިރަ މުޖުތަމަޢު ޢާއްމު ސައްބުވޭކަމެވެ! އެމީހުން މުޤައްޔަދު (ޖާއްބަވާކުރާށެވެ ޝަރުޢީކުރުވުން) ސައްބުވެއް ދުސްތާނާގަތުމާ، މުޖުތަމަޢު ސައްބުވޭކަމުގައި ހިފުއެވެ! އަދި މުސްލިމުން ކާފަރުކުރިއެވެ!

ސުވާލުކުރާމީހާ: ޒިނޭކުރާމީހާއާއި ވައްކަންކުރާމީހާއެވެ!

ޝައިޚު: ޚަވާރިޖުންގެ ގޮތުގައި އެމީހުން ކާފަރުވެއެވެ.

ސުވާލުކުރާމީހާ: ޚަވާރިޖުންގެ ގޮތުގައިއެވެ. އަކަމަކު ސުންނަތުގެ އަހުލުވެރިންގެ ގޮތުގައި މިހުންނާތު ބޮޑަނި ފާފަވެރިންނެވެ.

ޝައިޚު: އާނއެކެވެ! އެކަންކަން ހުއްދަނުކުރާ (އިސްތިޙްލާލުނުކުރާ) ހިނދަކުއެވެ!

ބާޖަވެރި މިހަކު: އެމީހުން ހުއްދަނުކުރި ހިނދަކުއެވެ! ނަމަވެސް ހަމައެކަނި ފާފައެއްކުރާ މިހަކު، އަހަރުމެން އޭނާއި ފާސިޤު މުސްލިމެއްކަމުގައި ނުވަތަ އީމާންކަން އުނިމީހެއްކަމުގައި ބުނަމުއެވެ. މިއާ އަސްލާކުން މިސްކީނުންގެ ވައްކަން

ތާޖިމުވެދޭވެރިވާ ވާނުވާނެ ޤާނޫނެއް ފާސްކުރާ ކަނޑައަޅާ މިހާރު ފުރަތަމަވެއެވެ!

އެނބުރި އުޅުނީ ބުނެއެވެ: އައްޔާ ޝަރީޢަތް ދުރުކުރިންތާ އެއްލާލާފައިވާނޫނީ، އަދި ބިދުޢަތުގެ ތާޖިމްވާ ގަބޫލުނުވެ ހަދައިފިނަމަ؛ ދެން އައްޔާ ތިމަންނާ ހުއްދަ (އިސްލާމްކާރު) ނުކުރުމަ ބުނެޖަހާ އެކަން ތިބެއްވޭރު ނުކުރެވޭއެވެ! އެއްގޮތް އައްޔާ އެކަން ހުއްދަކުރެއްވެ! ނުވަތަ އައްޔާ އެގޮތް މިސްލަކުންނަން މާރަނަގޮކުމަން ދުކުރިއެވެ! ނުވަތަ އެދުދު ގޮތަކަން ދުކުއެވެ!

އަދި މިނާއާއި އަނބުރާލުން ވަކި ޒާއްޖަ ޤަރާރުއާއްގައި ރިސާލަތުގައި ހިތުގެން ނުވަތަ ތިމާގެކަމަށްބަކައި މިހާކަން ބުނުމާރާ މިހާއާ ތިޔާތިވާނެކަމަށްވެ!

ޝައިޚު: ބުނުމުގެ ތާޖިމްއަލި އަދި ބުނުމުން ނޫނެވެ!

ޝާއިރާގައިވާނީ: ބުނުމަކުން ތާޖިމުކާރާ ގޮތްޔާ އަދި ބުނުމުން ނޫނެވެ. ތަކަރާއްގައި އަމިއްލަ އެދުމަށްބަކައި ނުވަތަ ތިމާގެ މިހާކަށްބަކައި ބުނުމުރާ މިހާ ހުއްދަކާއްގެން (އިސްލާމްކާރާކާއްގެން) ބަކަކާއްކާރާނަމެވެ... މިކަމުވަސީ الله އާއި އައްޔާ ދުވަހުގައެވެ.

ނަމަވެސް މީސްތަކުންނާ އާންމާ ދުރުދުރަން ބަލާއިރު؛ މިފަދަ މިހާރާ
ތަކެތަން ހަސަދަވެރިކަން ކުރަމުން މުސްލިމު ތަފާތުވެއްޖައަސް،
ހަސަދަވެރިކަމަށްޓަކައި. ޢަދާވާތް މަސައްކަތް މިންވަރުން އެކަމު
ތަޚައްޔުލު އެގޭ މައްސަލަ ހަސަދަވެރިވާނެކަން ދެކެން މުސްލިމުންނަށް
ވެދައިން ހަސަދަވެރިވާނެތޯ... އެކަމާ ތަޚައްޔުލު
ހަސަދަވެރިވާ ވަކިވަކި، ހަސަދަވެރިވާނީ ފަހަރެއްގައިކަން
ނޫނެވެ. އެކަމަށް މުސްލިމުންނާ ތަފާތުން ކުރިން
ހަސަދަވެރިކަމަށްވާނެތޯ...

ސުވާލުކުރާމީހާ: ﷲ ޝައިޚު ޙަފްޒުކުރައްވާށިއްޔާ! މިހާރު
ޢަދާވާތް މަސައްކަތް މިޔާ؛ އެގޭ މައްސަލަ އެހާ
ހަސަދަވެރިވާނެކަމަށް އަމަލުކުރެވޭ މިބައިމީހުން އެހާއާ
ހަސަދަވެރިވާނެތޯ ކުރާނަ ތަކެތަން ކުރުމަށް ހަސަދަވާއި ގޮތަކަށެވެ.
އެހެން އެހާ އަހަރެން މަސައްކަތް، އެގޭ މައްސަލަ ހަސަދަވެރިވާނީ
ވާޖިބުވާނަން އިސްލާމްކުރާނަމަކަށް ދަލީލެއްވާނެގައި ވާޖިބުވާނެތޯ؟

ޝައިޚު: އާނއެކެވެ! ޝަރުޢުގައި ނިޔަތްގައި ﷲ
ބަލައިލާއިރު ގޮތާ ހިތާވެރިން ބުނުމު ތަޚައްޔުލު ހަސަދަވެރިޔާ، އަދި
ޒިކުރުނަ ހިތު ގޮތުން ކުރިޔާނުމާނަމު ބަށް ހައްދުކުރާ

(އިސްތިރާޙަތުކުރާ) މީހާގެ ތިރާއިރުން ތިރާއިވާސްނަވަ، އެކަނިވަކީ
ކާފަރަކަށެވެ...

ރުވަރަވާމީހާ: ޝާހިދު ޚިލާފީ މިމައްސަލައަކީ އިޖްތިހާދީ
މައްސަލައެއްކަމަށް ނުވޭތޯއެވެ؟

ޝާހިދު: ﷲ ގަސްދީ ބުނަމެވެ! ނަބިއްޔާ ސޮޔަބާއުން އަރަހަން
އިޖުތިހާދުކުރާ ގޮތަކީ މިއެވެ. ސުންނަތުގެ އަޙްކާމާއި ޙުކުމްތަކާ،
[illegible]
[illegible]
[illegible]
(އިސްތިރާޙަތު) [illegible]
[illegible]

ސުވާލުކުރާމީހާ: ސަލާމަތެއް ޝާހިދުއެވެ! މުޙައްމަދު
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ޝެއިޚު: ޝެއިޚު رحمه الله ގެ ރިސާލާގައި: މިކަމުން ބޭނުންކުރުން ފާޅުވެސް ކުރުކުރުމުގައި ފިކުރުކުރުވުމަށްވެވޭ. ތަރުހީބު: ބައެއް ޤަބުރުތަކުގެ ބިނާކުރުމަށް އެހާ ބުރި އަދި (ހުއްދަކުރެވޭ) އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފުކުރާ ކަމަށްވެތީއެވެ! ﷲ އަޅުގަނޑުމެން ރައްކާތެރިކުރައްވާށި! ތިރީގައިވާ ޝަރުޢީ ހުކުމް ވެގެން މިކަމުގައި ހުއްޓުވެވެ.

މިއީ އެކަށީ (އެބަހީ: ޤަބުރުތައް އަދި ހަދާ އެކަށީގެން ކުރުގެ ބުރަދު ތަމާކުރަން) ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެކަން ހުއްދަކުރަން އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި ދެކޮޅުވެ ނުކުރެވޭނެއެވެ. ދެކޮޅަށް ހުއްޓުވުން ﷲ ބަލައިލުމެއް ގޮތަ ޒިޔާރަތް ބުރުގުދުވަހެއްގައި ނުވަތަ ހަމަކަމުގެ އަދުގުދުވަހެއްގައި އަލިފާނު ކުރެވިފައިނުވާނެއެވެ.

މިސާލަކަށް: މިކަހަލަ ޤަބުރުގެ މައްޗަށް މިކަހަލަ ބުރުގުވެރިޔަކު އަދުރުނާ މިހާ، ނުވަތަ މިކަހަލަ މިހާރު ޒިޔާރަތްކުރުމަށް އަދުރުނާ މިހާ؛ އެކަން އެހެން ހުއްދަ ނުކުރެވިފައި (ނުވަތަ އިސްލާމްދީނާ ނުކުރެވިފައި) ހަރާމްކަމެވެ. ސުންނަތުން ފެނިގެންވާ އެއް ސަބަބުން ހަރާމް ނުވާނެއެވެ. ކިޔާން ބަހަކީ ޒިޔާރަތްކުރުމަށް

އޭނާ އެކަން (އިސްތިޣްފާރުކުރުން) ހުއްޓުވާލުމަށް ދާންދޭނެއެވެ.
އެއީ ޝުބުހަތަކަކަށެވެ.

އަދި ކުރިން ޢަބްދުލް މަލިކު ބިން މަރުވާނާއި މުއާވިޔާ އެހެން ބަޔަކުންނަށް ސަލާމްކުރިއެވެ. އެއިން މިހާރު އިސްތިޣްފާރު ނުކުރާމީހެއް ކަމަކަށް ނުވެއެވެ. ނަފްސުތަކުގައި ދެކޮޅުހަދަމުންނޭ ޙާލަތުގައިވެސް ކަމެކެވެ. އަދި ރިޝްވަތަކަށް ބަލަހައްޓާ ﷲ ބާވައިލެއްވި ދީނާ ހިލާފަށް ހުކުމްކުރާމީހުންގެ ބާބުގައެވެ...

(އަޅެ ތަކުން ދެން ސުވާލުތައް ދިރާސާ އަރުން
މައްސުއްލިތަކަކާއެވެ.)

